

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

*«Актуальні проблеми сучасної
транслятології, лінгвокраїнознавства
та теорії міжкультурної комунікації»*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет–конференції з міжнародною участю
4 жовтня 2022 р.
(частина I)

Вінниця 2022

УДК 81'1

ББК 81

A 43

Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації : збірник матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю. Вінниця: Центр підготовки наукових та навчально-методичних видань ВТЕІ ДТЕУ, 2022. Частина 1. 82 с.

У збірнику матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної транслятології, лінгвокраїнознавства та теорії міжкультурної комунікації» розглянуто низку питань, що стосуються загальної теорії перекладознавства, практики технічного та художнього перекладу, складників перекладацької компетентності, інновацій в підготовці перекладачів, а також перспектив розвитку дискурсознавства, комунікативної лінгвістики та міжкультурної комунікації на теренах лінгвогерманістики та лінгвославістики.

Редакційна колегія:

Голова редакційної колегії – **Замкова Наталія**, д-р філос. наук, професор
Відповідальний секретар – **Мартінова Лілія**, д-р екон. наук, доцент

Члени редакційної колегії:

Іваницька Наталя, д-р філол. наук, професор, **Нечипоренко Віолета**, канд. філол. наук, доцент, **Тимошук Наталія**, канд. філол. наук, доцент, **Терещенко Лілія**, канд. філол. наук, доцент.

Друкується за ухвалою Вченої Ради Вінницького торговельно-економічного інституту ДТЕУ.

Наукові роботи друкуються в авторській редакції.

Олена Федорцова, канд. пед. наук, старший викладач

Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ

МОВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ

МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ.....34

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕНЬ
ГЕРМАНСЬКИХ, РОМАНСЬКИХ І СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ І
ЛІТЕРАТУР**

Ірина Запухляк, канд. філол. наук, доцент кафедри

Дар'я Яценко, здобувач освітнього ступеня «бакалавр»

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ПРО СТРУКТУРУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ

НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....40

Наталя Іваницька, д-р філол. наук, професор,

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

Ніна Іваницька, д-р філол. наук, професор,

Вінницький державний педагогічний університет імені

Михайла Коцюбинського

БАГАТОВИМІРНІСТЬ МІЖМОВНОЇ

ДІЄСЛІВНОЇ СИНТАГМАТИКИ.....43

Валентина Тимкова, канд. філол. наук, доцент,

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....46

4. Fillmore C. J. Construction grammar course book. Berkeley : University of California, 1992. 113 p.

5. Hartmann R. R. K. Contrastive linguistics and bilingual lexicography. *Woerterbuecher Dictionnaires. International Encyclopedia of Lexicography* / [ed. by F. J. Hausmann]. De Gruyter, 1991. Vol. III. P. 2854-2859.

6. McMillon A. Verbs in English. Their Meaning, Behaviour and Structure. Stockholm, 2006. 232 p.

7. The Verb in Contemporary English : Theory and Description / [ed. by Bas Aarts and Charles F. Meyer]. –Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 328 p.

Валентина Тимкова

канд. філол. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних ринкових умовах господарювання роль керівництва в управлінні персоналом значно посилюється. Управлінські відносини не обмежуються лише низкою функцій, пов'язаних з прогнозуванням, плануванням, організацією, мотивацією та контролем, а передбачають здійснення керівником комунікацій на всіх рівнях управління. Це водночас вимагає ґрунтовного аналізу особливостей ділового управлінського спілкування.

Психологічним аспектам ділового спілкування та управління приділяється значна увага наукової громадськості. Активного розвитку ця ланка психології управління персоналом набула завдяки таким українським фахівцям: Т. Потапенко, Г. Щокін, О. Яновська тощо. Упродовж останніх десяти років принципи по роботі з персоналом в Україні істотно змінилися. На потужних підприємствах, у корпораціях та організаціях активно використовують зарубіжний досвід у сфері управління персоналом. Разом з тим, існують певні

напрями в менеджменті персоналу, які не знайшли свого повноцінного практичного втілення. До них доцільно віднести психологічні особливості ділового управлінського спілкування.

Метою публікації є виокремлення основних психологічних особливостей ділового спілкування як засобу ефективної роботи з персоналом у забезпеченні управлінської діяльності.

Основою будь-якого виду професійної діяльності є професійна, етична, психологічна складові. Але аналіз різних видів професійної діяльності засвідчує, що значення, місце цих складових у них різне. Основою професіоналізму всіх видів діяльності є безумовно професійна складова – знання, уміння, навички у відповідній сфері професійної діяльності. Не зовсім визначеною, однозначною є роль етичної та психологічної складових – етичної та психологічної культури носія відповідної професії [5]. В багатьох випадках такі аспекти професійної діяльності просто ігноруються, особливо в інженерно-технічній діяльності. Все це засвідчує суто технократичний підхід до поняття професіоналізму, недостатню увагу ціннісним, особистісним, психологічним засадам професійної діяльності людини та її життєдіяльності загалом.

Наведемо приклади та проаналізуємо, з точки зору ролі в їх структурі етичних та психологічних засад, деякі професії. Так, у діяльності токаря, зварювальника, програміста етична, а особливо психологічна складові, не відіграють відносно панівного значення. Хоча будь-який вид професійної діяльності має в собі етичну складову – на що результати професійної діяльності спрямовані або можуть бути спрямовані – на реалізацію ідеї добра чи зла, результати діяльності наносять шкоду здоров'ю людини, ведуть до екологічних проблем, можуть призвести до загибелі людей та ін. Відносна некомунікативність цих професій також може свідчити про недомінантність психологічної складової.

Інший підхід до аналізу таких професій як лікар, суддя, поліцейський. У них важливим елементом професіоналізму, окрім професійної складової, постає моральність людини. Психологічний чинник професіоналізму у зазначених

професій, за винятком лікаря-психотерапевта, поліцейського-слідчого відносно не є домінантним, хоча бачимо зростання його ролі. Зовсім іншу ситуацію спостерігаємо в професіях учителя, вихователя, професіях, в основі яких взаємодія з клієнтами (бізнес, банківська діяльність, торгівля та ін.), управлінська діяльність (діяльність менеджера) та ін. У цих сферах професійної діяльності професіоналізм визначається сукупністю всіх складових – професійної, етичної, психологічної. Професійний аспект діяльності менеджера, на відміну від інших професій, є сукупністю виробничої та управлінської діяльності [4].

Аналіз теорії та практики управлінської діяльності в організаціях дає змогу зробити висновок, що професіоналізм менеджера є системним явищем і визначається сукупністю таких його складових: знання, уміння, навички у сфері управлінської діяльності; професійні знання, уміння, навички у відповідній виробничій сфері; етична культура; психологічна культура [3].

Особливого значення етичні та психологічні засади менеджменту діяльності організацій набули на рубежі ХХІ ст. Вислів «ХХ вік – вік технологій, ХХІ вік – вік психології, етики» актуалізується в сфері економіки, бізнесу. Відомий менеджер Джек Уелч, який понад 20 років (до 2001 р.) очолював компанію «Дженерал електрик», акцентує увагу на такому аспекті діяльності менеджера: «Уміння контактувати з людьми – це все і вся». «У новому тисячолітті, сповненому жорсткої конкуренції, необхідно вести людей до цілі, не командуючи ними, а запалюючи, надихаючи їх» [6].

Виходячи з об'єкта нашого розгляду – управління в організації, основою якого є керівництво людьми, підкреслимо панівну роль у діяльності менеджера саме психологічної культури. Суттєвою ознакою ділового спілкування в управлінні є особливий морально-психологічний клімат, якому притаманні доброзичливість, взаємна довіра, відкритість. Відкритість як складова професійної компетентності керівника – це готовність та вміння бути самим собою, неприховано виявляти співрозмовнику свою позицію.

Важливою складовою ділового управлінського спілкування є комунікативність. За оцінками фахівців керівник витрачає на комунікацію від 50 до 90% робочого часу, адже він повинен довести інформацію до підлеглих і отримати від них необхідну реакцію, а також здійснювати інформаційну взаємодію з колегами і вищим керівництвом. Приблизно 80% зарубіжних керівників вважають, що обмін інформацією є однією з основних проблем в організаціях, а неефективні комунікації є головною перепорою на шляху досягнення кінцевого результату. Неспроможність ефективно обмінюватися інформацією в колективі неминуче призведе до негативних наслідків, які проявлятимуться в нездатності працювати разом і досягати спільної мети [4].

Висновок. Підсумовуючи вищезазначене необхідно зауважити, що керівник повинен бути тонким психологом, уміти слухати та розуміти працівників, створити сприятливий соціально-психологічний клімат у колективі. Поєднання цих складових неодмінно позитивно відобразиться на колективі та створить передумови для надійної роботи персоналу.

Отже, доцільне використання низки психологічних особливостей ділового управлінського спілкування у роботі з персоналом сприятиме якомога ефективнішій та продуктивнішій його діяльності.

Список використаних джерел:

1. Герчанівська П. Е. Культура управління: навч. посібник. Київ : ІВЦ Видавництво «Політехніка», 2005. 152 с.
2. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посібник. Київ : Кондор, 2008. 356 с.
3. Тимкова В. А. Особливості психологічного впливу на особистість у процесі управлінського спілкування. Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. Вінниця. 14–16 вересня 2021. Ч. 4. Вінниця, 2021. 272 с. 224 – 230.

4. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування : навч. посібн. Київ : Вікар, 2003. 223 с.

5. Щёкин Г. Организация и психология управления персоналом: Учебно-методическое пособие. Київ : МАУП, 2002. 832 с.

6. Щёкин Г. В., Потапенко Т. М. Основы психологического изучения личности работника. Київ, 1991.

7. Яновська О. Є. Ділове спілкування як чинник результативності діяльності педагогічного колективу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психологічних наук : 19.00.05 «Соціальна психологія, психологія соціальної роботи». Київ, 2009. 20 с.

Nataliia Tymoshchuk,

PhD (Philology), Associate Professor

Vinnitsia Institute of Trade and Economics of SUTE

OCCASIONALISMS, NEOLOGISMS, AND POTENTIAL WORDS:

DIFFERENTIATION OF NEOLOGY NOTIONS

Language is constantly developing its internal and external resources, adapting to ever changing circumstances of social, cultural, political and scientific life, generating new forms, improving its expressive means and devices through their structural complication or simplification [9]. Language is one of those spheres of human activity that are the first to bring reaction to social and other kinds of changes in human life and activities [5].

Nowadays, scholars use various terms to refer to these lexical units. In this context, the A. Turchak publication analyzing researches dedicated to the problems of occasionalisms is worth mentioning. The author notes that scientists allocate more than 30 terms for the designation of these lexical units (for example, occasional word, disposable neologism, author's neologism, coinage, and others) [8]. According to D. Crystal, the general term for a newly-created lexeme is a coinage; but in technical usage a distinction can be drawn between occasionalisms and neologisms [1, p. 132].

*«Актуальні проблеми сучасної
транслятології, лінгвокраїнознавства
та теорії міжкультурної комунікації»*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-
конференції з міжнародною участю**

4 жовтня 2022 р

(частина I)

Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ ДТЕУ

Хмельницьке шосе, 25.